

DAN BEZ DUVANSKOG DIMA 2017. GODINE „ODRASLI PUŠE I MENE GUŠE“

31. januar je Nacionalni dan bez duvanskog dima. Ove godine slogan kampanje je “ODRASLI PUŠE I MENE GUŠE”.

Upotreba duvana je povezana sa blizu šest miliona smrtnih slučajeva širom sveta, uključujući 600 000 smrtnih slučajeva povezanih sa izloženošću duvanskom dimu. Upotreba duvana je vodeći preventabilni faktor rizika i jedina legalna supstanca koja dovodi do smrti svojih korisnika kada se koristi na način na koji predviđa proizvođač.

Ne postoji bezbedan nivo izlaganja duvanskom dimu!

Duvanski dim iz okruženja povezan je sa obolevanjem od malignih bolesti, sa bolestima srca i krvnih sudova i disajnih puteva. Izlaganje duvanskom dimu ima štetne posledice po zdravlje beba i dece .

Svake godine u EU 650 000 stanovnika umre zbog bolesti povezanih sa pušenjem, a još 13 miliona stanovnika je bolesno od ozbiljnih, hroničnih bolesti koje su povezane sa upotrebom duvana. Kontrola duvana je upravo zbog toga jedan od javnozdravstvenih prioriteta u EU još od 1987.godine.

U 2015.godini u Evropskoj uniji pušilo je 26% stanovnika, što je smanjenje u odnosu na 2012.godinu kada je taj procenat iznosio 28%. Skoro 80% od trenutno postojećih pušača živi u zemljama sa niskim ili srednjim prihodom (WHO, 2016.)

Učestalost pušenja u Srbiji je iznad evropskog proseka i u 2013.godini iznosila je 34,7 % u populaciji starijoj od 15 godina. Veći procenat je muškaraca pušača (37,9%) u odnosu na žene (31,6%). Globalno istraživanje upotrebe duvana kod mladih u Srbiji iz 2013. godine (GYTS), pokazalo je da bar jedan od 10 učenika puši cigarete (13 %), a od toga devojčice (13,3%) nešto češće nego dečaci (12,7%), što znači da u Srbiji mladi oba pola u istoj meri započinju sa pušenjem.

U Srbiji je, osim visoke učestalosti pušenja među stanovništvom, visoka i izloženost duvanskom dimu. Rezultati Istraživanja zdravlja stanovništva 2013.godine pokazuju da je više od polovine stanovništva (54,4%) starijeg od 15 godina izloženo duvanskom dimu u zatvorenom prostoru.

Prema istraživanju GYTS iz 2013. godine 63,4 % učenika starosti od 13-15 godina izloženo je duvanskom dimu u svojim domovima i 60,9 % u zatvorenim prostorima. Ovako visokoj izloženosti doprinosi visoka tolerantnost društva prema upotrebi duvana.

Prema istraživanju Zavoda za javno zdravlje Pančevo sprovedenom u Južnobanatskom okrugu (2016.) ljudi su u velikom procentu izloženi duvanskom dimu u svojoj kući (40,1%), u tuđoj kući nešto više (46,2%) a najviše na mestima gde izlaze (47 %). Na poslu je 15% ispitanih izloženo duvanskom dimu. Isto istraživanje pokazuje da 59,1% ispitanika smatra da se Zakon o zabrani prodaje duvanskih proizvoda maloletnicima ne primenjuje u potpunosti. Većina (68,1%) smatra da pozitivan primer odraslih znatno utiče na mlade, ali ih ne vidi u svom okruženju (41,5%).

Studije su pokazale da zakoni kojima se zabranjuje pušenje u zatvorenim prostorima, kao što su barovi i restorani, mogu poboljšati zdravlje zaposlenih u tim prostorima i zdravlje opšte populacije.

Korisni linkovi:

<http://www.zjzpa.org.rs/nacionalni-dan-bez-duvanskog-dima-2017-godine-odrasli-puse-i-mene-guse/>

<http://www.batut.org.rs/download/publikacije/istrazivanjeUpotrebeDuvanaKodMladih2013OsnovneCinjenice.pdf>

<http://www.batut.org.rs/download/publikacije/IstrazivanjeZdravljaStanovnistvaRS2013.pdf>

<http://www.zjzpa.org.rs/ispitivanje-misljenja-stavova-i-navika-u-vezi-pusenja/>

<https://betobaccofree.hhs.gov/health-effects/pregnancy/index.html>